

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
W GMINIE BARCZEWO

NA 2017 ROK

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE BARCZEWO NA 2017 ROK

WPROWADZENIE

Samorząd Gminy a ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Podstawą prawną działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.).

Zgodnie z zapisami art. 1 i 2 cytowanej ustawy samorząd gminy jest obowiązany do:

1. Podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.
2. Popierania tworzenia i rozwoju organizacji społecznych, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom, jak również zapewnianie warunków sprzyjających działaniom tych organizacji.
3. Współdziałania z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Zgodnie z zapisami art. 4¹. ust. 1 i 2 cytowanej ustawy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, uwzględniających cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia, należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie klubów integracji społecznej.

Realizacja zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Koordinację przedsięwzięć związanych z realizacją niniejszego programu oraz odpowiedzialność za jego realizację sprawuje Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są odzwierciedleniem potrzeb wynikających z :

- działań i doświadczeń lat ubiegłych;
- diagnozy problemów alkoholowych;
- gminnych zasobów umożliwiających prowadzenie działalności w zakresie zadań nałożonych na gminę w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

ROZDZIAŁ I

I. CELE STRATEGICZNE PROGRAMU

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień.
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększenie i unowocześnienie zasobów niezbędnych do rozwiązywania istniejących już problemów.

II. CELE OPERACYJNE PROGRAMU

1. Ograniczenie i zmiana struktury spożycia alkoholu na terenie miasta i gminy Barczewo.
2. Dążenie do zmiany zachowań i postaw mieszkańców gminy i instytucji wobec problemów alkoholowych.
3. Prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży.
4. Tworzenie skutecznych form oddziaływań prawnych i społecznych w stosunku do osób destrukcyjnie nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałanie przemocy w rodzinie).
5. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej skierowanej do osób uzależnionych, współuzależnionych, ofiar i sprawców przemocy domowej.
6. Zapewnienie dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego.

III. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE REALIZACJĘ PROGRAMU

W realizacji Programu mogą uczestniczyć osoby fizyczne i prawne, a także jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które posiadają niezbędną wiedzę, doświadczenie i potencjał kadrowy w zakresie zagadnień objętych Programem, w szczególności organy administracji publicznej, jednostki organizacyjne miasta i organizacje pozarządowe, których działalność związana jest z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Miasto i Gmina Barczewo wspiera działania tych podmiotów w realizacji niniejszego Programu.

STAN ZASOBÓW W SFERZE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE BARCZEWO

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Punkt Konsultacyjno-Doradczy
- Ogniska opiekuńczo-wychowawcze w Barczewie:
  - Ognisko przy Szkole Podstawowej nr 1
  - Ognisko przy Gimnazjum nr 1
- Ogniska opiekuńczo-wychowawcze na terenie gminy:
  - Barczewko z siedzibą w szkole podstawowej
  - Łęgajny z siedzibą w szkole podstawowej
  - Ramsowo z siedzibą w szkole podstawowej
  - Lamkowo z siedzibą w szkole podstawowej
  - Bartoły Wielkie z siedzibą w szkole podstawowej
  - Kronowo z siedzibą w szkole podstawowej
  - Wipsowo z siedzibą w szkole podstawowej
  - Jedzbank z siedzibą w świetlicy wiejskiej
  - Skajboty z siedzibą w świetlicy wiejskiej
  - Niedźwiedź z siedzibą w świetlicy wiejskiej
  - Nikielkowo z siedzibą w świetlicy wiejskiej
  - Ruszajny z siedzibą w świetlicy wiejskiej
  - Szynowo z siedzibą w świetlicy wiejskiej

- Grupa Wsparcia dla osób uzależnionych
- Grupa Wsparcia dla osób współuzależnionych
- Grupa Samopomocowa Al-Anon
- Grupa Samopomocowa AA

IV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki na realizację Programu pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (art. 11¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi). Dochody pozyskane w ten sposób nie mogą być przeznaczone na inne cele. Środki finansowe nie wykorzystane w danym roku budżetowym przeznaczone są na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w następnym roku.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Burmistrz Barczewa.
2. Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
5. Centrum Kulturalno - Biblioteczne
6. Szkoły Podstawowe
7. Gimnazja

ROZDZIAŁ II

CELE I DZIAŁANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

I. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Sfinansowanie zajęć terapeutycznych dla uzależnionych odbywających się w placówkach podległych gminie. Warunkiem finansowania takich zajęć jest posiadanie przez terapeutę udokumentowanych kwalifikacji z zakresu terapii uzależnienia od alkoholu oraz pisemnego planu zajęć merytorycznych lub zlecenia przeprowadzenia zajęć dla grupy wsparcia dla uzależnionych w Punkcie Konsultacyjno-Doradczym w Barczewie.
2. Sfinansowanie zajęć terapeutycznych dla współuzależnionych (dorośli członkowie rodzin) odbywających się w placówkach podległych gminie. Warunkiem finansowania takich zajęć jest posiadanie przez terapeutę udokumentowanych kwalifikacji z zakresu terapii uzależnienia od alkoholu

oraz pisemnego planu zajęć merytorycznych lub zlecenia przeprowadzenia zajęć dla grupy wsparcia dla współzależnionych w Punkcie Konsultacyjno-Doradczym w Barczewie.

3. Opracowanie szczegółowej procedury postępowania w sprawach związanych z nadużywaniem alkoholu oraz przemocą w rodzinie. Podejmowanie działań zmierzających do zaplanowania pomocy dla wszystkich członków rodziny (dorosłym i dzieciom).
4. Powołanie biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
5. Wsparcie lokalowe dla Grupy Samopomocowej Al-Anon, AA, oraz Grup Wsparcia dla Osób Uzależnionych i Współzależnionych.
6. Wsparcie lokalowe do organizowanie spotkań, imprez i zabaw bezalkoholowych

II. UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Wdrażanie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego
2. Kontynuację pracy Punktu Konsultacyjno-Doradczego w Barczewie. W/w punkt jest miejscem pierwszego kontaktu, łączącym mieszkańców naszej gminy, w której nie ma profesjonalnej oferty terapeutycznej, z zakładami leczenia odwykowego. Zadaniem tego punktu nie jest jednak prowadzenie terapii uzależnienia od alkoholu.
3. Finansowanie zakupu materiałów biurowych wykorzystywanych podczas pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Konsultacyjno – Doradczego oraz Grup Wsparcia.
4. Kontynuowanie współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Olsztynie oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie i innymi placówkami pomocowymi.
5. Kontynuowanie współpracy z Policją, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, placówkami oświaty, służby zdrowia, kuratorskiej służby sądowej we wdrażaniu procedur interwencji wobec przemocy domowej – Niebieskie Karty.
6. Prowadzenie działalności ognisk opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta i Gminy Barczewo.
7. Doposażenie ognisk opiekuńczo-wychowawczych oraz zakup materiałów niezbędnych do prowadzenia zajęć.
8. Prowadzenie zajęć opiekuńczych i sportowych przez osoby z przygotowaniem pedagogicznym i ze specjalnym przeszkoleniem do pracy z dziećmi i młodzieżą z rodzin alkoholowych.
9. Zapewnienie przepływu informacji o miejscach, w których można uzyskać bezpłatną i fachową pomoc w zakresie rozwiązywania problemów alkoholizmu i przemocy w rodzinie.
10. Propagowanie działań zmierzających do powstrzymania przemocy za pośrednictwem lokalnych mediów.

11. Podnoszenie kompetencji wychowawców w zakresie pracy z dzieckiem z rodziny alkoholowej.
12. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.

Do zadań Punktu Konsultacyjno-Doradczego należy w szczególności:

- Udzielanie informacji członkom rodzin osób uzależnionych.
- Dostarczanie informacji o możliwości podejmowania profesjonalnej terapii.
- Motywowanie i kierowanie na leczenie.
- Udzielania wsparcia i pomocy psychologicznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej i ich rodzinom.
- Rozpoznanie w trakcie rozmów zjawiska przemocy domowej i udzielenia stosownego wsparcia oraz udzielenie informacji o możliwościach powstrzymania tego zjawiska.
- Organizowanie grup informacyjno-motywacyjnych.
- Posiadanie dobrej informacji na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu gminy i powiatu oraz innych instytucji, które mogą wspomóc działania naszej gminy w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie i uzupełnianie na bieżąco biblioteczki punktu.

Osoby dyżurujące w Punkcie pracują na umowy-zlecenie jeden raz w tygodniu; opłacane są wg następujących stawek:

Pedagog – 50 zł / 1 godz.
Psychiatra – 60 zł/ 1 godz.
Psycholog – 60 zł/ 1 godz.
Prawnik – 60 zł/ 1 godz.
Terapeuta uzależnień – 60 zł/ 1 godz.

Osoby prowadzące zajęcia opiekuńczo – wychowawcze pracują na umowy – zlecenie, stawka za jedną godzinę zajęć w 2017 roku wynosi 30 zł.

III. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE, W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, W TYM PROWADZENIE POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH, A TAKŻE DZIAŁAŃ NA RZECZ DOŻYWIANIA DZIECI UCZESTNICZĄCYCH W POZALEKCYJNYCH PROGRAMACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH I SOCJOTERAPEUTYCZNYCH

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Realizacja dla dzieci, młodzieży, ich rodziców oraz innych osób dorosłych profesjonalnych programów profilaktycznych.

2. Organizowanie i finansowanie udziału dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym w koloniach, półkoloniach z profesjonalnym programem profilaktycznym.
3. Organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych wraz z promowaniem abstynencji.
4. Organizowanie lokalnych i ogólnopolskich kampanii edukacyjnych, festynów, konferencji, prowadzenie systemu informacji.
5. Szkolenia i warsztaty dla rodziców, wychowawców oraz sprzedawców napojów alkoholowych.

Dzieciństwo jest okresem uważanym bezsprzecznie przez specjalistów z dziedziny psychologii, pedagogiki, pediatrii i socjologii za decydujący o dalszym rozwoju i powodzeniu życiowym człowieka. Okres ten wypełniają szybko poszerzające się wielorakie doświadczenia – dziecko bada świat i szuka w nim swojego miejsca. Najlepiej widać to w zabawie – dostarcza ona dziecku nieograniczonych możliwości poznawania wartościowych i kształcących rzeczy i zjawisk, uczy społecznego przystosowania, pozwala swobodnie poruszać się w świecie wyobraźni i zapewnia bezpieczne wchodzenie w relacje z tym co nowe i nieznanne.

Współcześnie wiele zainteresowań i zabaw dzieci powoduje iż coraz więcej czasu spędzają one w pomieszczeniach, co w rezultacie wpływa na spadek poziomu ich aktywności ruchowej.

Zabawy dziecięcej nie można niczym zastąpić – dziecko czerpie z niej radość i satysfakcję, uczy się siebie i rozwija wszystkie życiowe siły. Środowisko w jakim się bawi – jego estetyka, usytuowanie, wyposażenie, związek z naturalnym środowiskiem przyrodniczym, powinny być przedmiotem szczególnej troski. Jest to bowiem inwestycja na przyszłość.

IV. WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH, SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Szkolenia specjalistyczne podnoszące kwalifikacje w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla osób realizujących Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Współpraca i wspieranie ruchów trzeźwościowych i samopomocowych oraz klubów abstynenckich.
3. Współpraca z Kościołem Katolickim oraz innymi związkami wyznaniowymi.
4. Współpraca różnych podmiotów realizujących programy służące profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

V. PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ZWIĄZKU Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW OKREŚLONYCH W ART. 13¹(REKLAMA I PROMOCJA NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH) I 15 (M.IN. ZAKAZ SPRZEDAŻY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH OSOBOM PONIŻEJ 18 ROKU ŻYCIA) USTAWY ORAZ

WYSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów sprzedających napoje alkoholowe, w szczególności pod kątem przestrzegania przepisów regulujących sprawę sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim.
2. Pozyskiwanie informacji dotyczących interwencji policji oraz służb porządkowych wobec nielegalnego handlu napojami alkoholowymi i łamania przepisów prawa.

VI. WSPIERANIE ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO POPRZEZ ORGANIZOWANIE I FINANSOWANIE KLUBÓW INTEGRACJI SPOŁECZNEJ.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Wspieranie działalności Klubu Integracji Społecznej poprzez finansowanie zajęć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

ROZDZIAŁ III

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana zostaje zarządzeniem Burmistrza Barczewa. W jej skład wchodzi osoby posiadające wymagane przeszkolenie w zakresie podstawowej wiedzy na temat problematyki alkoholowej zgodnie z wymaganiami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Jednocześnie mogą być one bezpośrednio zaangażowane w realizację zadań stanowiących elementy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wykonując przydzieloną pracę na podstawie odrębnych umów – zleceń.

Do zadań GKRPA zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należy:

1. Podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu przez osoby uzależnione od alkoholu.
2. Przeprowadzanie ekspertyz punktów sprzedaży napojów alkoholowych i wydawanie postanowień dotyczących zgodności ich lokalizacji z odnośnymi uchwałami Rady Miejskiej w Barczewie w związku z procedurą wydawania przez Burmistrza Barczewa decyzji w sprawie zezwoleń na sprzedaż alkoholu.
3. Inicjowanie w środowisku lokalnym działań służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Szczegółowe zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barczewie określa jej regulamin.

W celu koordynacji wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Burmistrz Barczewa powołuje Pełnomocnika do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do zadań Pełnomocnika należy:

1. Przygotowanie i realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Prowadzenie korespondencji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Przygotowanie materiałów na posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz protokołowanie posiedzeń.
4. Udział w pracach zespołu kontrolującego zasady sprzedaży alkoholu.
5. Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (policja, sąd, ZK i inne).
6. Kontrolowanie realizacji wykonywanych zadań finansowanych z budżetu GKRPA (merytorycznie i finansowo).
7. Współpraca z Pełnomocnikiem Wojewody i Pełnomocnikami innych jednostek samorządowych.
8. Udział w spotkaniach związanych tematycznie z problemami zagrożeń i patologii w placówkach oświatowych.
9. Współpraca z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Siedzibę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barczewie ustala się w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Barczewie, ul. Słowackiego 5, 11-010 Barczewo.

Zasady wynagradzanie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barczewie:

Za uczestnictwo w posiedzeniu Komisji przysługuje wynagrodzenie w kwocie:

- Przewodniczący GKRPA – 7% minimalnego wynagrodzenia pracowniczego
- Wiceprzewodniczący GKRPA – 6% minimalnego wynagrodzenia pracowniczego
- Członek GKRPA – 5 % minimalnego wynagrodzenia pracowniczego

Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu wypłacane jest na podstawie listy obecności potwierdzonej przez Przewodniczącego Komisji.

ROZDZIAŁ IV

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Kontrole podmiotów wykonujących zadania Programu w części dotyczącej jego realizacji dokonywane są przez Pełnomocnika Burmistrza do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz członków GKRPA.

Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składa Radzie Miejskiej roczne sprawozdanie z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Szczegółowy preliminarz wydatków na 2016 rok stanowi załącznik do niniejszego Programu.